

NESTALI SE TĚMI NEJVIDITELNĚJŠÍMI KYTAROVÝMI HRDINY,
ALE O TO VÍC ZE SVÉHO MÍSTA „VE STÍNU“ VYKONALI PRO HUDBU

GARY LUCAS

KYTAROVÝ HRDINA PRO PŘEMÝŠLIVÉ

TEXT TOMÁŠ S. POLÍVKA FOTO ARCHIV

Magazín *The New Yorker* nazval Garyho Lucase „kytarovým hrdinou pro lidi s mozkem“. Což docela sedí. Ne že by v hudbě newyorského skladatele a virtuózního hráče nehrály ohromnou roli emoce – jenže Lucas opravdu nikdy nenatočil nic samoučelného, natož prostoduchého. Ví, že umění musí nést poselství.

Gary Lucas bývá házen do všeobjímající škatulky alternativa. Což také sedí. Žánrově se totiž dokáže pohybovat od blues, rocku a psychedelie přes folk, klezmer, hudbu Dálného východu a elektroniku až k filmové muzice, jazzu a klasice – a vždy tvoří alternativu k povrchnostem. Virtuozitu nestaví na odív jako řada „rychloblůžkářů“, ale jejím prostřednictvím slouží celku. Navíc dokazuje, že alternativní se vůbec nerovná „těžko stravitelné“. Umí dělat věci libivé, aniž by znehodnotil punc vytříbeného vkusu.

Kytarový světoobčan

Budoucí světoběžník se narodil 21. 6. 1952 v Syracuse, New York a rád připomíná české kořeny svého otce. Na kytaru hrál od devíti a v 60. letech se coby teenager nakazil beatovou horečkou. Prošel několik amatérských skupin, do role profesionálního hudebníka však nespěchal. Jako by čekal na muzikantskou dospělost. V roce 1974 dokončil studia angličtiny na Yale University a hudbě se věnoval jako rozhlasový DJ a posléze hudební ředitel univerzitního rádia. Velká chvíle Garyho-kytaristy nastala na počátku 80. let, kdy se prosadil v kapele svého dětského hrdiny Captaina Beefhearta. S Beefheartem pět let koncertoval a natočil desky *Doc At The Radar Station* (1980) a *Ice Cream For Crow* (1982). Už tehdy Lucasův styl zahrnoval vedle zefektované „elektriky“ i úchvatné zvládnutí slide a dobra.

První sólovou, blues a psychedelií načichlou desku *Skeleton At The Feast* vydal Lucas v roce 1991. Následovala téměř třicítka alb, pod která se podepsal jako leader či rovnocenný partner.

Zároveň se stal žádaným sidemanem. Muzikantsky i autorsky se podílel např. na úspěšné desce Joan Osborne *Relish* (1995). Postupně se jeho studiové i pódiové kredity rozrostly o jména Lou Reed, John Cale, Patti Smith, Bryan Ferry, Leonard Bernstein, Dr. John, Iggy Pop, Joe Lovano, John Zorn, Allen Ginsberg nebo třeba DJ Cosmo. S poslední jmenovanou dávou za gramofony nejen nahrává, ale pořádá i improvizované sety třeba v Rumunsku nebo Indii.

Navzdory množství hostovaček se z Lucase nestal studiový pecivál. Naopak – čím vzdálenější destinace navštíví, tím je šťastnější. Projel s kytarou Rusko, Kubu, Brazílii, Kolumbii i Čínu. A má slabost pro Česko. Stavuje se tu pravidelně, jamuje se členy The Plastic People Of The Universe a s kapelou Urf Faust dokonce točil desku *Pražská strašidla* (1996). Že zná zdejší kulturu, dobře dokumentuje i vinyl *Gary Lucas Plays Bohemian Classics*, natočený živě během koncertu k výročí „Sametové“ na české ambasádě ve Washingtonu v roce 2003. Lucas si tu pro akustickou kytaru upravil kompozice Dvořáka, Janáčka, Smetany a... Plastiků.

MISTŘI V PŘÍTMÍ

Bohové a monstra

V předchozím výčtu spolupráci jsme záměrně vynechali jedno důležité jméno. Ti dva se potkali v roce 1990 na vystoupení věnovaném památce Tima Buckleyho a onou spřízněnou duší nebyl nikdo jiný než Buckley mladší. Když začal Lucas stavět kapelu Gods And Monsters, přizval Jeffa Buckleyho na post zpěváka a pak mu pomáhal i během sólové dráhy. Lucasova „magical guitariness“ („kouzelná kytarovost“, jak to nazval Buckley) zní na Jeffově kultovní desce *Grace* (1994), ranou spoluprací shrnula kompilace *Songs To No One 1991 – 1992* (2002).

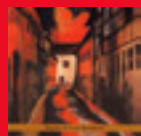
S Jeffem Buckleyem jsou spojeni i další Lucasovy aktivity. Byl přizván

jako poradce k natáčení životopisného filmu *Greetings From Tim Buckley*. Pro snímek nahrál svůj kytarový part, na plátně se ovšem „role Lucase“ chopil příslušně mladší herec Frank Wood. Lucas vyzkoušel i roli životopisce: v Itálii loni vydal kritikou nadšené přijatou knihu *Touched by Grace – La mia Musica con Jeff Buckley*.

Tisková strana je málo na výčet všech Lucasových aktivit. Alespoň připomeňme podíl na scénické hudbě k dokumentům *American Faust: From Condi To Neo-Condi* či *Bed And Breakfast 9/11* nebo oblíbené „živě hrané soundtracky“ k němým filmům. Či jeden z husarských kousků, album *The Edge Of Heaven* (2001) s úpravami čínského popu 30. let v lehce bluesovém duchu. ■

PERLY DISKOGRFIE

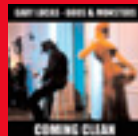
GARY LUCAS Street Of Lost Brothers (2000)

Deska s burčujícím poselstvím. Ačkoliv se

nahrávala na Taiwanu, inspirovala ji tradiční židovská hudba, postavená do kontrastu třeba s nacistickou ideologií zneužitým dílem Richarda Wagnera reprezentovaným úpravou *Jizdy valkýr*. Ale žádné topení v temnotách! Šraml *Yigdal* vás zvedne na nohy. Na saxofon hraje vydavatel alba John Zorn.

GARY LUCAS / GODS & MONSTERS Coming Clean (2006)

Sofistikované rockové písničkářství

s dotekem psychedelie, brilantní ukázka Lucasovy práce v rámci kapely Gods & Monsters. V sestavě a mezi hosty se mihají exčlenové Swans, New York Dolls či Television. Album vyšlo pod názvem *Follow* oficiálně i v Rusku, s trochu pozměněným tracklistem.

NAJMA AKHTAR & GARY LUCAS Rishte (2009)

Opravdové prolínání kultur. Spolupráce krví indické, ač v Anglii narozené zpěvačky (vystudo-

vané chemické inženýrky) se zvukovým vizionářem. Těžko byste hledali švy, kde končí dědictví indických rag a začíná bílé blues či folk. Je slyšet, že Najma má ráda Led Zeppelin, vždyť zpívala na *No Quarter/Unleaded*. Což skvěle sedí i Lucasovi.